

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ยุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์และเป็นสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Society and Economy) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการในทุกวิชาชีพ จำเป็นต้องปรับตัวอย่างมาก จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า การจัดและบริหารการศึกษาในยุคนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธีระ รุญเจริญ, 2553 ก : 7) ในด้านกระแสการปฏิรูปการศึกษาและผลการวิเคราะห์การบริหารการศึกษาของไทย พบว่าปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษา คือ การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ขาดเอกภาพในการบริหารขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง อันเนื่องจากนโยบาย ทางการเมืองและความไม่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ซึ่งการศึกษาไม่สามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพสมบูรณ์แข่งกับสังคมโลก ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและท้องถิ่น ประชาชนไม่มีบทบาท และไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (อุทัย บุญประเสริฐ, 2542 : 18) กระทรวงศึกษาธิการ เห็นว่า การจัดการศึกษาไม่ใช่ภาระหน้าที่ของทางราชการแต่ฝ่ายเดียว ในอดีตประชาชนก็เป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนช่วยเหลือ บางครั้งพระภิกษุก็ยิ่งมาช่วยสอนและให้ใช้ที่ดินของวัดก่อตั้งโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2525 ได้มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525 คณะกรรมการดังกล่าวจึงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปจนติดปากว่า คณะกรรมการการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันเปลี่ยนมาใช้คำว่า คณะกรรมการสถานศึกษา (เมตต์ เมตต์การุญจิต, 2553 : 76) การบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นแนวคิดที่สอดคล้องสาระสำคัญของการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาของรัฐ ไว้ว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 29) โดยให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่ กำกับและส่งเสริม สนับสนุน กิจการของสถานศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 40)

รายละเอียดดังที่กล่าวมาแล้วสอดคล้องกับหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management หรือ SBM) ซึ่งหมายถึงการจัดการโดยสถานศึกษาเป็นองค์กรหลัก ตามแนวทางการกระจายอำนาจของส่วนกลาง ให้มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระคล่องตัว ในการบริหารต่างๆ ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษา (School Boards) (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2551 ข : 179) เพื่อจะเป็นองค์กรบุคคลที่กำกับดูแล กำหนดนโยบาย ตลอดจนการสนับสนุนการเรียนการสอนเพราะประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์จากอาชีพต่างๆ อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ยินดีจะเสียสละเพื่อการศึกษาเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553 : 189) ในการดำเนินการดังกล่าว ผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับการเตรียมพร้อมให้มองเห็นคุณค่าและมีความรู้ความเข้าใจในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการติดตามและกำกับดูแล การเตรียมความพร้อม ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันประเมินและปรับปรุง (ธีระ รุญเจริญ, 2553 ค : 192)

แต่ในปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สามารถนำรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ค่อนข้างใหม่และสถานศึกษาต่างๆ ก็มีบริบทที่ต่างกัน การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นั้น จะต้องอาศัยปัจจัย ด้านการกระจายอำนาจการบริหาร การมีส่วนร่วมในการบริหาร การบริหารตนเอง การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน การตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งเป็นหลักในการบริหารและจัดการศึกษาไป หลักการเหล่านี้จะส่งผลให้บุคลากรในองค์กรมีความรัก ความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มีความสุขในการทำงาน ทำให้องค์การมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ตอบสนองการปฏิรูปการศึกษาส่งผลให้การศึกษาของประเทศชาติ มีการพัฒนาทัดเทียมนานาประเทศที่มีการพัฒนาแล้วยิ่งขึ้นไป (ก้องกัต กุลสุทธิเสถียร, 2549 : 73-82)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับ การศึกษาปฐมวัยถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชากรวัยเรียน (แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ 2555 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2555 : เว็บไซต์) ในด้านการบริหารงานในระดับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2555 โดยได้กำหนดกลยุทธ์ที่เน้น การมีส่วนร่วมตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในกลยุทธ์ที่ 5 คือ พัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิ บาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ สนับสนุนการจัดการศึกษา (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2555 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2555 : เว็บไซต์) ซึ่งเป็นแนวทางของการบริหาร โดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน แต่ถึงแม้จะมีการสนับสนุนการใช้หลักการบริหารดังกล่าว แต่จากการศึกษา สภาพปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับแนวทางการบริหาร ของ โรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่ายังมีข้อแก้ไขอีกมาก เช่น ปัญหาการจัดการพัฒนา ผู้เรียนให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีความเป็นไทยโดยเน้นการปฏิรูประบบการ เรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การปรับการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสริมสร้างความ เข้มแข็งและความทันสมัย เน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหาร การ สร้างเครือข่ายให้แก่โรงเรียน เนื่องจากคณะครูและผู้บริหารบางส่วนยังขาดความเข้าใจในการ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จึงมีความจำเป็นต้องปรับแนวทางการบริหารที่เหมาะสมสอดคล้อง และการให้ความรู้อย่างหลากหลายเพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพ

ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวกับการบริหารงานของ โรงเรียนบ้านหนองโนทับม้า อำเภอนาอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้มองเห็นปัญหาการบริหารของผู้บริหารทั้งในโรงเรียนของผู้วิจัยเอง และโรงเรียนใกล้เคียง ว่าเป็นปัญหาที่ต้องร่วมกันบริหารและแก้ไขจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายๆฝ่าย จึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้อำนวยการ โรงเรียน คณะครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่ามีสภาพการปฏิบัติการ บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างไรบ้าง อันจะนำไปสู่แนวทาง และข้อเสนอแนะในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับผู้บริหาร ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นต่อ พร้อมทั้งสนองตอบต่อ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมากยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

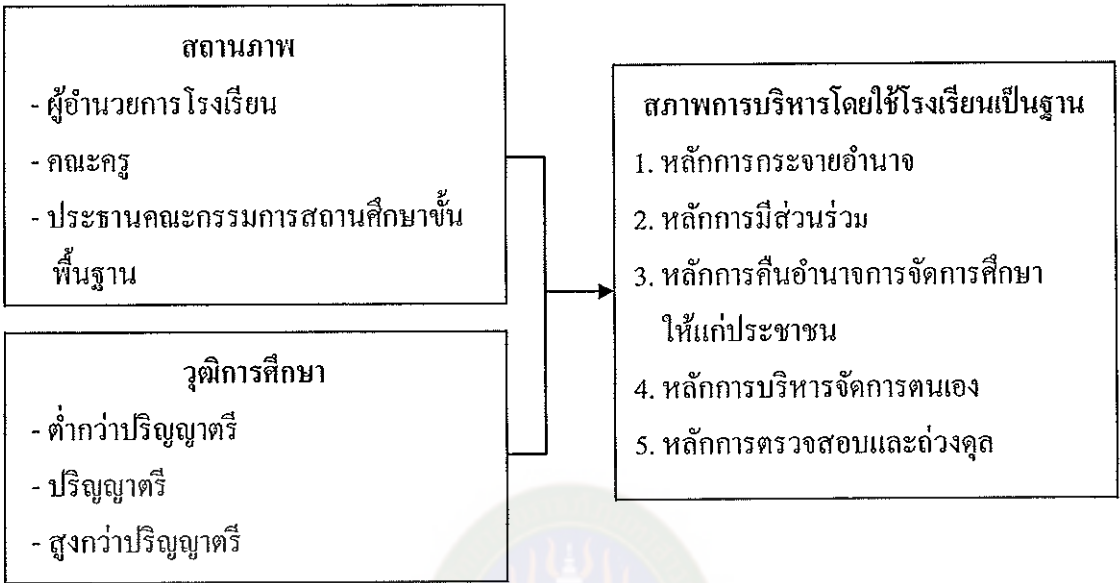
สมมติฐานการวิจัย

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน คณะครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนและมีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน คณะครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แนวคิดจากหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 ประการ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2546 : 189 - 190) ได้แก่ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดย

รายละเอียดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอไว้ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนด มีขอบเขตดังนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

การศึกษาสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากแนวคิดและหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน 5 หลักการ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2546 : 189-190) ได้แก่

- 1.1 หลักการกระจายอำนาจ
- 1.2 หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.3 หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน
- 1.4 หลักการบริหารตนเอง
- 1.5 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 รวมทั้งหมดจำนวน 2,405 คน แบ่งออกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน 225 คน

คณะครู 1,955 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 225 คน (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2554 : เว็บไซต์)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 331 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie และ Morgan (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 217) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งออกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 83 คน ครู จำนวน 165 คน และ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 83 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เลือกโดยใช้วิธีเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดให้มีผู้ร่วมสนทนา จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน 2) ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 3 คน และ 3) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน รวมผู้ร่วมสนทนากลุ่มทั้งหมด 9 คน ซึ่งมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2554 ถึงเดือน มิถุนายน 2555

5. ตัวแปรที่ศึกษา (Variables)

5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพและวุฒิการศึกษา

5.1.1 สถานภาพ

- 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน
- 2) คณะครู
- 3) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1.2 วุฒิการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ระดับการบริหาร โดยใช้โรงเรียน

เป็นฐาน

- 5.2.1 หลักการกระจายอำนาจ
- 5.2.2 หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 5.2.3 หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน
- 5.2.4 หลักการบริหารตนเอง
- 5.2.5 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง ระดับการจัดการศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่สามารถจัดการได้ตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 ประการ คือ หลักการกระจายอำนาจ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยเน้นการบริหารตามกรอบงานด้านวิชาการ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณ-การเงิน และด้านการบริหารทั่วไป

1.1 สภาพการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบ และให้อำนาจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผลงานที่มีประสิทธิภาพ

1.2 สภาพการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งร่วมรับผิดชอบและแสดงความยินดีในผลของการปฏิบัติงาน

1.3 สภาพการบริหารตามหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความสำคัญแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอง ก็ให้ความสำคัญต่อบทบาท ภาระหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับ

1.4 สภาพการบริหารตามหลักการบริหารตนเอง หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดระบบ และมีกระบวนการบริหารงานได้ตามศักยภาพของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสร้างความพึงพอใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.5 สภาพการบริหารตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน การประเมินสภาพ และผลการ

ดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหาร หมายถึง หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. ครู หมายถึง บุคลากรผู้ที่ทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียน การสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่มของตัวแทนจากชุมชนของแต่ละโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. สำนักงานเขตเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่กำกับดูแลโรงเรียนระดับประถมศึกษาภายในเขตที่กำหนด

6. ข้อเสนอแนะ หมายถึง ข้อปฏิบัติที่ควรกระทำต่อการการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารจากการสนทนากลุ่มของตัวแทน ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ผู้บริหารได้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปบริหารจัดการการศึกษาตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น